

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel, 07.09.2006
KOM(2006) 482 lõplik

**KOMISJONI ARUANNE
NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE**

Hongkongi erihalduspiirkond. 2005. aasta aruanne

{SEK(2006) 1098}

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

Hongkongi erihalduspiirkond. 2005. aasta aruanne

2005. aasta oli Hongkongi jaoks tähtis:

- Hongkongil oli jätkuvalt kõrge autonoomia, mis on talle antud põhiseadusega ja "üks riik, kaks süsteemi" põhimõttega; 2005. aasta kaks kõige olulisemat poliitilist ja põhiseaduslikku sündmust tekitavad siiski teataval määral muret;
- Hongkongi majandus näitas tugevat kasvu, mille tulemusel saavutati esimest korda pärast 1997. aastat eelarvetasakaal;
- ka muutusid 2005. aastal Hongkongi suhted ELiga tugevamaks ja sisukamaks, juulis külastas Hongkongi president Barroso.

Poliitiline ja põhiseaduslik areng

10. märtsil 2005 lahkus Tung Chee Hwa erihalduspiirkonna juhi kohalt ning tema ametikohale asus endine peasekretär Donald Tsang. Tung Chee Hwa roll Hongkongi esimese juhina on väga tähtis. Euroopa Komisjonil oli tema ja tema juhitud valitsusega väga positiivne töösuhe ning selle eest avaldab komisjon talle suurt tänu. Donald Tsang valiti teiseks Hongkongi juhiks 21. juunil. Komisjon soovib Donald Tsangile õnne ning loodab, et koostöö ELi ja Hongkongi suhete jätkamise ja tugevdamise nimel jätkub.

Hongkongis peeti tõsist arutelu selle üle, kas uus juht peaks olema ametis viis aastat või niikaua, kui eelmise juhi mandaat lõpeb. Vastupidiselt erihalduspiirkonna valitsuse eelnevale seisukohale teatas Donald Tsang, et uus juht on ametis kaks aastat, s.o kuni Tung Chee Hwa järelejäanud ametiaja lõpuni. Hiljem taotles Donald Tsang Hiina rahvakongressi alalise komitee arvamust. Viimasega kinnitati tema seisukohta. Donald Tsangi otsuse ja Hiina rahvakongressi alaliselt komiteelt arvamuse küsimise suhtes esines tõsist vastuseisu. Paljud demokraatliku riigikorra pooldajad ja õiguslikud ühendused käsitlesid seda kui „üks riik, kaks süsteemi“ põhimõttest ja Hongkongi kõrgest autonoomiast möödavaatamist.

Komisjon mõnab, et Hiina rahvakongressi alalisel komiteel on põhiseaduse tõlgendamise õigus, kuid leiab, et seda õigust tuleb kasutada arukalt ning tasakaalustatud viisil, mis on kooskõlas Hongkongi kõrge autonoomiaga ja õigussüsteemi sõltumatusena.

2005. aasta teine oluline põhiseadusega seotud sündmus oli see, et seadusandlik nõukogu lükkas tagasi ettepanekud (mis põhinesid põhiseadusliku arengu tööühma lõpparuandel) 2007. aastal erihalduspiirkonna juhi ja 2008. aastal seadusandliku nõukogu valimise uue süsteemi kohta. 2005. aasta lõpukuudel toimusid sel teemal laiaulatuslikud avalikud arutelud. Demokraatlikud seadusandjad kritiseerisid üldvalimiste ajakava puudumist, ametissenimetatud piirkonnakuberneride arvu kasvu ning nimetatud kuberneride osavõttu erihalduspiirkonna juhi valimisest. Seetõttu ei saanud ettepanekud seadusandliku nõukogu poolt vastuvõtmiseks vajalikku 40 poolthäält.

Komisjon jälgis seda diskussiooni tähelepanelikult. Komisjon avaldab lootust, et erihalduspiirkonna valitsuse ja demokraatliku liikumise liikmete dialoog jätkub ja muutub

tugevamaks ning et nad jätkavad püüdeid leida üldvalimiste küsimuses sobiv lahendus. Komisjon toetab endiselt kiiret ja olulist edasiminekut põhieesmärgi ehk üldvalimiste poole Hongkongis, nagu on sätestatud põhiseaduses ja nagu soovib Hongkongi rahvas.

Kaubandus ja majandus

Kogu 2005. aasta vältel oli Hongkongi majanduskasv järjest kiirem ja ületas prognoose. Reaalne SKT kasv oli 7,3%. Kumulatiivselt vaadelduna on Hongkongil olnud stabiilne majanduskasv juba kümne järjestikuse kvartali jooksul. Tulemuseks on see, et esimest korda pärast naasmist Hiina koosseisu taastati eelarvetasakaal, kusjuures tegevustulemuste ja konsolideeritud aastaaruannete puhul registreeriti isegi väike eelarveülejäak. EL ja Hongkong on jätkuvalt üksteisele vajalikud ja järjest tihenevate kontaktidega kaubanduspartnerid: 2005. aastal tõusis kahepoolne kaubavahetus 6,8% võrra, tõustes 31 miljardi euron (Eurostati andmed).

Hongkongi järjest aktiivsem majanduslik integreerimine Hiina majandusse jätkus. Oktoobris 2005 allkirjasid kaks poolt CEPA III (tihedama majanduspartnerluse kokkuleppe kolmas etapp). CEPA III-ga laiendati tollimaksuvabastust toodetele, mis klassifitseeriti hiljuti Hongkongi päritolu toodete hulka, ning lepidi kokku teenuste turu veelgi suuremas liberaliseerimises. Siiski jäi CEPA raames peetav kaubavahetus kesiseks (moodustades umbes 5% Hongkongi kogueksportimahust Hiina). Hongkongi majanduslikud väljavaated sõltuvad järjest enam regiooni asukohast ja aktiivsest tegutsemisest Hiina, aga eriti Lõuna-Hiina ja Pärlijõe suudmeala suunal.

Komisjon tervitab konkurentsipoliitika kontrollikomitee (mis peaks oma tööga lõpule jõudma 2006. aasta keskpaigaks) loomist erihalduspiirkonna valitsuse poolt. Komisjon innustab endiselt erihalduspiirkonna valitsust kaaluma üldise konkurentsioiguse rakendamist, mida tehtaks sõltumatu konkurentsiasutuse abil, kes aitaks tagada võrdse juurdepääsu Hongkongi turule nii seal juba tegutsevatele kui tegutsemist alustavatele majandussubjektidele. Ka tervitab komisjon erihalduspiirkonna valitsuse püüdeid intellektuaalomandi kaitsmiseks. Hiljuti võetud meetmed riigis valmistatud piraatoodanguga võitlemiseks on olnud tõhusad. Siiski tunneb komisjon endiselt muret ELi läbi Hongkongi saabuvate piraat- ja võltsitud kaupade pärast, ravimipatentide ebapiisava kaitse pärast praeguses registreerimissüsteemis ning asjaolu pärast, et Hiina ettevõtted registreerivad end Hongkongis välismaiste ettevõtete ga identsete või sarnaste nimede all.

ELi ja Hongkongi suhted

2005. aastal toimus mitu ametlikku või kõrgetasemelist võtmekohtumist, mis annavad tunnistust komisjoni selgest toest ja pühendumusest kahepoolsete suhete tugevdamisel. Volinikud Peter Mandelson ja László Kovács külastasid Hongkongi (esimene aprillis ja teine novembris) kahepoolsete kohtumiste raames. Peter Mandelsoni ja Mariann Fischer-Boeli juhtimisel võttis 150-liikmeline Euroopa Liidu delegatsioon, kuhu kuulusid ka Euroopa Parlamendi esindajad, osa detsembris toimunud Maaailma Kaubandusorganisatsiooni ministrite konverentsist, kus jätkati edukalt Doha arengukava käsitlevaid läbirääkimisi.

18. juulil 2005 külastas Hongkongi president Barroso. Ühisavalduses Donald Tsangiga nõustusid juhid, et „Hongkong ja Euroopa Liit peaks arendama, avardama ja süvendama suhteid ühist huvi pakkuvates valdkondades“. Komisjonil on kavas esitada muidki praktilisi ettepanekuid, et avaldada 2006. aastal sellekohane teatis.

Käesoleva aruande lisas antakse komisjoni analüüsist üksikasjalik ülevaade. Analüüs hõlmab poliitilisi sündmusi, põhiseaduse arengut, majandust, kaubandusküsimusi ning ELi ja Hongkongi suhteid (Komisjoni talituste töödokument SEK(2006) 1098).